

Kauniaisten ehkäisevän päihdetyön ohjelma vuosille 2018–2022

98/05.15.00/2018

SOTEV 13.03.2018 § 17

Lisätiedot:

sosiaali- ja terveystieteiden johtaja Ulla Tikkanen, puh. 050 355 3246
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Ehkäisevä päihdetyö on osa kunnan lakisääteistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Se on lakisääteistä (523/2015;1326/2010) toimintaa, jolla ehkäistään ja vähennetään alkoholin, tupakka- ja nikotiinituotteiden ja huumeiden käyttöä ja ongelmallista rahapelaamista sekä niistä aiheutuvia terveydellisiä, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia haittoja. Ehkäisevän päihdetyön kohteena on koko väestö.

Ehkäisevän päihdetyön järjestämistä koskeva laki määrittää kunnan järjestämisvastuun lisäksi sen tehtävät ehkäisevässä päihdetyössä. Kuntien ehkäisevään päihdetyöhön sovelletaan lisäksi terveydenhuoltolain 11 ja 12§:ssä säädetyllä tavalla terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä ja sitä koskevasta suunnittelusta ja raportoinnista. Maakunnat toimivat tulevaisuudessa aluetasolla antaen asiantuntijatukea kunnille, mutta paikallinen vastuu säilyy kunnilla.

Poikkihallinnollisessa Tejo-työryhmässä valmisteltu suunnitelma kunnalle asetetun ehkäisevän päihdetyön tehtävän tueksi tekee näkyväksi kaupungin eri toimijoiden osaamisen, niiden toteuttaman ehkäisevän päihdetyön sekä työnjaon ja kehittämis- ja yhteistyötarpeet strategiakauden aikana.

Ehkäisevän päihdetyön ohjelma on osa kaupungin strategiaa. Se liittyy kohtaan Aktiivinen kuntalainen - Kauniaislaisten hyvinvointi ja terveys paranevat ja terveyserot kaventuvat, 2018-2022, jonka yhtenä alakohtana on ”Ehkäisevän päihdetyön ohjelman toteuttaminen”.

Ohjelmaan kirjatut tavoitteet ja niitä tukevat toimenpiteet on asetettu päihdetyön tilanteen, paikallisten olosuhteiden sekä paikallista toimintaa tukevan Ehkäisevän päihdetyön ohjelman pohjalta (STM 2015). Tavoitteita asetettaessa on huomioitu myös edellisen ehkäisevän päihdetyön strategian toteutuminen ja siitä nousevat kehittämiskohteet.

Ohjelmassa on kuusi ehkäisevää päihdetyötä viitoitettavaa painopistettä: rakenteiden määrittely; haitoista viestiminen; riskikäytön ja haittojen tunnistaminen ja tuen tarjoaminen varhaisessa vaiheessa; haittojen ehkäisy; ehkäisevän päihdetyön osaamisen varmistaminen ja yhteistyön rakenteiden luominen yhteistyökumppanien kanssa. Ohjelmassa on kuvattu Kauniaisissa käytössä olevat ehkäisevän päihdetyön menetelmät erilaisissa ympäristöissä ja hallinnonaloilla. Vuonna 2018 on tarkoitus arvioida menetelmien ajantasaisuus ja vaikuttavuus sekä kartoittaa ehkäisevän päihdetyön osaamistarpeet.

Toimenpiteiden edistymistä seurataan vuosittain tilinpäätösprosessin yhteydessä ja siitä raportoidaan säännöllisesti vuosittain suppeassa ja valtuustokausittain laajassa hyvinvointikertomuksessa käyttäen sovitulta indikaattoreita.

Ehkäisevää päihdetyötä koskevan lain 5§ mukaan kunnan tulee paitsi organisoida tarpeenmukainen ehkäisevän päihdetyön mukainen toiminta alueellaan, myös nimetä ehkäisevästä päihdetyöstä vastaava kuntalainen mukainen toimielin. Toimielin voi vastuuttaa tehtävät ja niiden koordinoinnin kunnan monialaiselle työryhmälle. Toimielimen tulee varmistaa, että kunnan hallinnonalat toteuttavat ehkäisevää päihdetyötä ja että kunta huolehtii päihdeolojen seurannasta ja sitä koskevasti tiedotuksesta sekä siitä, että päihdehaittoja ja niiden vähentämistä koskevaa tietoa tarjotaan kuntalaisille.

Ehkäisevästä päihdetyöstä vastaavana toimielimenä on toiminut sosiaali- ja terveysvaliokunta ja tehtävistä ja niiden koordinoinnista on vastannut monialainen Tejo-työryhmä. Sote-uudistusta ennakoiden suunnitelmassa esitetään, että vastuulliseksi toimielimeksi nimetään kaupunginhallitus, joka voisi edelleen vastuuttaa tehtävät ja niiden koordinoinnin monialaiselle työryhmälle.

Liite: Ehkäisevän päihdetyön ohjelma 2018-2022

Sosiaali- ja terveysjohtaja:

Sosiaali- ja terveysvaliokunta hyväksyy omalta osaltaan Kauniaisten ehkäisevän päihdetyön ohjelman vuosille 2018–2022 ja pyytää siitä lausuntoa sivistysvaliokunnalta, suomenkieliseltä ja ruotsinkieliseltä opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnalta ja nuorisovaliokunnalta ja lähettää sen edelleen hyväksyttäväksi kaupunginhallitukseen ja kaupunginvaltuustoon.

Asian käsittelyn aikana esittelijä muutti päätösehdotuksen kuulumaan seuraavasti: *Sosiaali- ja terveysvaliokunta hyväksyy omalta osaltaan Kauniaisten ehkäisevän päihdetyön ohjelman vuosille 2018–2022 ja pyytää siitä lausuntoa sivistysvaliokunnalta, suomenkieliseltä ja ruotsinkieliseltä opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnalta ja nuorisovaliokunnalta, liikuntavaliokunnalta, nuorisovaltuustolta ja vanhusneuvostolta 10.5.2018 mennessä.*

Asian käsittelyn aikana valiokunta hyväksyi yksimielisesti Jukka Louhijan ehdotuksen, että päätökseen lisätään lause: *Valiokunta ryhtyy osaltaan toimiin erityisesti lapsia ja nuoria koskevan ehkäisevän päihdetyön ja vanhemmuuden tukemiseksi ja asiaa koskevien yhteisöllisten toimintamallien luomiseksi.*

Päätös:

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta hyväksyi omalta osaltaan Kauniaisten ehkäisevän päihdetyön ohjelman vuosille 2018–2022 ja pyytää siitä lausuntoa sivistysvaliokunnalta, suomenkieliseltä ja ruotsinkieliseltä opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnalta ja nuorisovaliokunnalta, liikuntavalioikunnalta, nuorisovaltuustolta ja vanhusneuvostolta 10.5.2018 mennessä.

Valiokunta ryhtyy osaltaan toimiin erityisesti lapsia- ja nuoria koskevan ehkäisevän päihdetyön ja vanhemmuuden tukemiseksi ja asiaa koskevien yhteisöllisten toimintamallien luomiseksi.